

۸ نکته مهم درباره «ناترازی سوخت» و محدودیت تولید نیروگاهی/ از کاهش ۶۰ درصدی سوخت مایع تا مصرف ۸۵ درصد گاز در بخش خانگی

فصل سرد سال جاری در حالی آغاز شد که صنعت نیروگاهی کشور با وجود زیرساخت‌های مناسب برای تولید برق مورد نیاز این فصل به واسطه محدودیت در تأمین سوخت با چالش‌های جدی در این حوزه رو به رو شده است، واقعیت غیرقابل انکاری که انتظار می‌رود در سایه صرفه‌جویی مشترکان بخش خانگی در مصرف گاز و برق و افزایش ظرفیت سوخت تحویلی در ماه‌های آینده بهبود یابد.

به گزارش روابط عمومی شرکت توزیع نیروی برق استان کردستان، با توجه به اینکه بیش از ۹۰ درصد برق تولیدی کشور از طریق نیروگاه‌های حرارتی تأمین می‌شود و سوخت اول و عمده این نیروگاه‌ها نیز انرژی گاز است، تأمین و تحویل انرژی گاز کافی چه در فصل گرم و چه در فصل سرد سال نقش مهمی در تولید برق کافی در کشور دارد.

همچنین اکثر نیروگاه‌های حرارتی کشور در شرایطی که انرژی گاز کافی برای تولید برق در اختیار نداشته باشند، از سوخت مایع به عنوان سوخت جایگزین استفاده می‌کنند که بدین منظور نیز از سال‌ها قبل تمهیدات لازم به منظور ذخیره‌سازی سوخت مایع کافی در مواقع

ضروری توسط وزارت نیرو اندیشیده شده است. به بیان دیگر و بر اساس عرف سال‌های گذشته در فصل گرم سال که میزان مصرف گاز طبیعی در بخش خانگی به شدت کاهش می‌یابد، نیروگاه‌های کشور از گاز به عنوان سوخت نیروگاهی استفاده می‌کنند و نسبت به ذخیره‌سازی سوخت مایع اقدام می‌کنند تا در فصل سرد سال که مصرف گاز در بخش خانگی اوج می‌گیرد، از سوخت مایع (85 درصد گازوئیل و تنها 15 درصد نفت کوره) به عنوان سوخت جایگزین نیروگاهی استفاده کنند.

با این وجود در سال جاری شمسی و بنا به دلایل متعدد که در ادامه مورد اشاره قرار می‌گیرد، روند عادی تأمین، ذخیره‌سازی و مصرف سوخت مورد نیاز نیروگاه اعم از انرژی گاز و سوخت مایع (نفت گاز و نفت کوره) با چالش‌هایی رو به رو شد که همه این عوامل در کنار یکدیگر باعث شده است صنعت برق کشور با وجود در اختیار داشتن زیرساخت‌های لازم برای تولید برق کافی در فصل سرد سال، سوخت کافی برای تولید حداکثری را نداشته باشد.

به عنوان نمونه و مستند به گزارش شبکه اطلاع‌رسانی وزارت نفت، ذخایر نفت گاز شرکت پالایش و پخش در پایان دومین ماه فصل تابستان سال جاری نسبت به مدت مشابه در سال ۱۴۰۲ بیش از ۴۰ درصد کاهش داشته است.

افزون بر این در پنج ماه نخست سال جاری و برخلاف رویه جاری در سال‌های قبل بخش عمده‌ای از تعمیرات پالایشگاه‌های گازی و نفتی کشور انجام نشد و این بدان معناست که تولید گاز و تحویل آن به نیروگاه‌ها در سه ماه نخست شروع به کار دولت چهاردهم نسبت به رویه معمول با چالش مواجه شد.

با این تفاسیر با توجه به تحویل نفت گاز کمتر به صنعت نیروگاهی ذخایر سوخت مایع این صنعت نیز در پایان فصل گرم سال نسبت به مدت مشابه سال قبل به میزان ۶۰ درصد کاهش یافت.

همچنین به دلیل کاهش معنادار انرژی گاز تحویلی در فصل گرم، تولید برق مورد نیاز بخش‌های مختلف از محل سوخت مایع در این فصل در دستور کار قرار گرفت که در کنار رکوردشکنی‌های مکرر مصرف برق و فشار شدید به صنعت نیروگاهی در کاهش شدید ذخایر سوخت مایع نیروگاه‌ها مؤثر بود.

این موضوع از آن جهت مورد تأکید است که از سویی در فصل گرم سال جاری بیش از ۴۷ بار رکورد تقاضای مصرف برق کشور شکست و به عدد بی‌سابقه ۸۰ هزار مگاوات رسید و از سوی دیگر به دلیل ایجاد اشکال در تحویل گاز طبیعی کافی به نیروگاه، صنعت نیروگاهی ناگزیر به مصرف سوخت مایع با هدف تأمین برق پایدار شد.

با این تفاسیر صنعت برق کشور در حالی فصل سرد سال جاری را آغاز کرده است که با وجود در اختیار داشتن بیش از ۹۴ هزار مگاوات ظرفیت اسمی نیروگاهی و آمادگی کافی برای تولید برق تا سقف اوج

بار فصل سرد سال گذشته (نزدیک ۴۵ هزار و ۵۰۰ مگاوات)، از یک سو ۶۰ درصد نسبت به مدت مشابه سال گذشته با کاهش ذخایر سوخت مایع رو به رو است و از سوی دیگر به دلیل سهم بیش از ۸۵ درصدی بخش خانگی در مصرف گاز طبیعی در فصل سرد برای تامین گرمایش، عملاً امکان چندانی برای مصرف انرژی گاز در بخش نیروگاهی ندارد.

تصمیم جدید کارگروه ملی مقابله با آلودگی هوا مبنی بر ممنوعیت استفاده از سوخت مازوت در تعدادی از نیروگاه‌های دارای قابلیت سوخت مازوت (تنها ۱۶ نیروگاه‌های کشور امکان مصرف سوخت مازوت دارند) نیز از دیگر عواملی است که به کاهش ظرفیت تولید برق در فصل سرد منجر شده است.

به این موارد باید کاهش شدید دما در هفته‌های پیش رو و برودت هوا را نیز که از سویی به ایجاد اشکال در حمل و نقل جاده‌ای سوخت به مقصد نیروگاه‌ها و از سوی دیگر به افزایش مصرف گاز بخش خانگی منجر می‌شود و به صورت مستقیم بر امکان تأمین سوخت نیروگاهی مؤثر هستند، افزود.

بر اساس موارد ذکر شده از اتخاذ تدابیر هوشمندانه برای مدیریت مصرف برق و انرژی از طریق اعمال محدودیت‌های زمان‌بندی شده برق می‌توان به عنوان راهکار مؤثری یاد کرد که در شرایط کنونی امکان تأمین برق و گاز پایدار در فصل سرد را در اقصی نقاط کشور فراهم خواهد کرد.

ناگفته پیداست همراهی مشترکان بخش خانگی و تجاری با صنعت برق و گاز و صرفه‌جویی این مشترکان نه تنها به افزایش امکان تأمین انرژی پایدار فصل سرد کمک خواهد کرد، بلکه سهم بخش صنعت و مولد را نیز که به درستی از آن به عنوان موتور محرک اقتصاد و اشتغال کشور یاد می‌شود، روشن و پویا نگاه خواهد داشت.